

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุดมุ่งหมายทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายเปรียบเหมือนเข็มทิศที่บ่งบอกทิศทางในการดำเนินไปสู่เป้าหมายได้ถูกต้อง บลูม (Bloom)^๑ ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. ประชากริย (Cognitive Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ทางด้านความรู้ ความคิด และการแก้ปัญหา
๒. ริการิย (Affective Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ และความซาบซึ้ง
๓. จลนกริย (Psychomotor Domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านทักษะในการเคลื่อนไหว และการใช้รวิวะต่าง ๆ ของร่างกาย

โดยหลักการทั่ว ๆ ไปแล้ว การให้การศึกษาควรมุ่งพัฒนาความเจริญเติบโตของผู้เรียนทั้ง ๓ ด้านควบคู่กันไป ไม่เน้นการเรียนรู้ทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไปหรือน้อยเกินไป^๒

^๑วรงค์ พิพิธชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๗๔, อ้างจาก Benjamin Bloom, Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I, Cognitive Domain New York : David McKay Co., Inc., 1956.

^๒สมิทร คุณากร, "การจำแนกความมุ่งหมายทางการศึกษา," วารสารครูศาสตร์ ๔ (สิงหาคม-ตุลาคม ๒๕๑๗) : ๓๕.

พลศึกษา ก็เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลบรรลุจุดหมายของการศึกษาได้เช่นเดียวกับการศึกษาอื่น แต่การเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีลักษณะพิเศษและแตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ที่เรียนในโรงเรียนโดยทั่วไป ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ^๑ กล่าวถึงการพลศึกษาไว้ว่า "เป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญองงาม และมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้" ฉะนั้นการพลศึกษาอาจจะแตกต่างจากการศึกษาอย่างอื่นบ้างก็ตรงสื่อกลางที่นำมาใช้ในการศึกษาหรือการเรียนการสอน นักการศึกษา เช่น คอร์บิน (Corbin)^๒ และ ซิงเกอร์ (Singer)^๓ ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษาออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ๕ ประเภท ดังนี้ คือ

๑. ประชานวิสัย (Cognitive Domain)
๒. ภาววิสัย (Affective Domain)
๓. ทักษะวิสัย (Skill Domain)
๔. สมรรถภาพทางกายวิสัย (Physical Fitness Domain)
๕. สังคมวิสัย (Social Domain)

^๑ วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา, หน้า ๒.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕, อ้างจาก Charles B. Corbin, Becoming Physically Educated in the Elementary School. Philadelphia : Lea & Febiger, 1976.

^๓ เรื่องเดียวกัน, อ้างจาก Robert N. Singer and Walter Dick, Teaching Physical Education, A System Approach Boston : Houghton Mifflin, 1974.

ดังนั้น ในเรื่องของทัศนคติ และการเรียนรู้ทักษะทางกีฬาจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนวิชาพลศึกษา, จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนพลศึกษาในปัจจุบัน มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางกีฬาต่าง ๆ และสามารถเข้าร่วมเล่นกีฬาได้^๑ และการที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ก็เฉพาะต่อเมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมโดยตรงด้วยตนเองเท่านั้น ทักษะของกีฬาต่าง ๆ ที่มีการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญยิ่งสำหรับชีวิตประจำวัน เพราะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬาต่อไปอีกได้ ตามปกติเรามักจะเห็นบุคคลมีส่วนร่วมหรือเล่นกีฬาในกิจกรรมหรือกีฬาที่ตนเองมีทักษะดี หรือมีความถนัด ดังนั้นหน้าที่ของการพลศึกษาอย่างหนึ่งก็คือ พยายามที่จะให้นักเรียนได้เล่นกีฬาเป็นทุกคนหรือมีทักษะในการเล่นกีฬา เมื่อนักเรียนทุกคนมีทักษะในการเล่นกีฬาและมีความสุขสนุกสนาน ก็มักจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการกีฬา เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการกีฬานั้น ๆ แม้ว่าบางครั้งตนเองไม่สามารถจะลงเล่นได้ ก็จะเป็นผู้ที่ติดตามเข้าร่วมการเคลื่อนไหวกีฬานั้น ๆ^๒

จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานอกจากจะต้องให้ความรู้ และทักษะทางกีฬาแล้วยังต้องคำนึงถึงทัศนคติด้วย จึงจะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น แม้เป็นนอกเวลาเรียนก็ตาม สุชาติ โสมประยูร^๓ กล่าวไว้ว่า "ทัศนคตินั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจที่จะทำหรือไม่ทำ ถ้าทำจะทำออกมาในรูปใด ทัศนคติจึงจัดได้ว่าเป็นความพร้อมภายในที่คนเราจะประพฤติหรือปฏิบัติ นอกจากนี้แล้วทัศนคดียังมีส่วนช่วยในการปรุงแต่งรูปร่างของการปฏิบัติ และความประพฤติ หรือพฤติกรรมของคนเราได้อีกด้วย" ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาและทักษะทางกีฬานั้น อาจกล่าวได้ว่า มีความสำคัญต่อกันและกัน

^๑Don Cash Seaton, Physical Education Handbook 2d ed. (Englewood Cliff, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1965), P. 5.

^๒วราศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา หน้า ๘.

^๓สุชาติ โสมประยูร, "การสอนสุขศึกษากับพฤติกรรมทางด้านสุขภาพ", วารสารครูศาสตร์ • (กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๑๔) : ๗๖-๗๗.

กล่าวคือ ถ้านักเรียนมีทักษะในการเล่นกีฬาและมีความสุขสนุกสนานในการเล่นกีฬา ก็มักจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการกีฬา เห็นคุณค่าหรือความสำคัญของกีฬา และในทางตรงกันข้ามนักเรียนอาจจะไม่ชอบวิชาพลศึกษาไม่มีการฝึกซ้อมทักษะทางกีฬา หรือไม่เล่นกีฬาในเวลาว่าง เนื่องจากนักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อการพลศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะขาดความศรัทธา ไม่สนใจไม่เห็นคุณค่า ไม่นิยมชมชอบต่อกิจกรรมพลศึกษา หรือวิธีการสอนของครู และตัวครูเองด้วยก็เป็นได้ ดังนั้นจะเห็นว่า ทัศนคติเป็นเรื่องสำคัญในแง่ที่ว่า เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างความรู้จากการพลศึกษานำไปปฏิบัติ หรือใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน จากผลการศึกษารายพบว่า การที่บุคคลมีระดับสติปัญญาเท่ากันนั้น มิได้หมายความว่า จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากันด้วย ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ องค์ประกอบเหล่านี้อาจแบ่งออกเป็น ๒ ด้านคือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual Factor) เช่น เซอร์ปัญญา ความถนัด และองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-Intellectual Factor) เช่น วุฒิภาวะ ความสนใจ ทัศนคติ บุคลิกภาพ คุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน^๑ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายคนได้ยืนยันว่า องค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญานี้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นกัน เมเรนส์และเลห์มาน^๒ (Mehrens and Lehmann) ได้กล่าวว่า "นักเรียนจะเรียนได้ดี

^๑ ขจรสุตา เหล็กเพชร, "การสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑.

and

^๒ William A. Mehrens, Irwin J. Lehmann, Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 2d ed. (Sydney : Holt, Rinehart and Winston, 1975), p. 584.

เพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นกับความสามารถหรือเขาว่าปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน ทักษะในการเรียน และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อคุณค่าทางการศึกษา ต่อครู โรงเรียน และวิชาที่เรียน" จากการศึกษาของบราวน์และโฮลท์แมน (Brown and Holtzman) โดยสร้างแบบวัดนิสัยและทัศนคติในการเรียน พบว่า นิสัยและทัศนคติในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ หากมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนที่ดี จะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนสูง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาเท่ากัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ถ้ามีทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนต่างกัน^๑

✓ จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่า องค์ประกอบทางด้านที่มีใช้สติปัญญา คือ ทัศนคติ จะมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ทัศนคติต่อพลศึกษาก็มีความสัมพันธ์กับทักษะทางกีฬา ซึ่งจะทำให้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย กล่าวคือ การที่นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ย่อมจะนำทักษะทางกีฬาไปใช้เพื่อการฝึกซ้อม หรือเล่นในเวลาว่าง การฝึกหัดบ่อย ๆ จะมีผลทำให้ทักษะดีขึ้น ก็จะทำให้มีความสำเร็จต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

^๑William F. Brown and Wayne H. Holtzman, Manual of Survey of Study Habits and Attitudes. (New York: The Psychologist Company, 1965), p. 5.

สมมติฐานของการวิจัย

ทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา มีความสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

๑. แบบสอบถามวัดทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาสามารถเป็นตัวแทนวัดทัศนคติได้และนักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความตั้งใจและตรงตามความเป็นจริง
๒. แบบทดสอบทักษะทางกีฬาของจอห์นสัน และมอร์ริสัน มีความแม่นยำตรงสามารถเป็นตัวแทนวัดทักษะทางกีฬาได้ และนักเรียนทำการทดสอบทักษะทางกีฬาด้วยความตั้งใจและเต็มกำลังตามความสามารถของตน

ความจำกัดของการวิจัย

- การวิจัยนี้อาจมีผลถึงการทดสอบทักษะทางกีฬาคลาด เคลื่อนไปบ้างเนื่องจาก
๑. ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิ และความแปรปรวนของลมฟ้าอากาศได้ ทำให้เวลาในการทดสอบทักษะทางกีฬาไม่ตรงกัน
 ๒. ผู้วิจัยไม่สามารถจัดสถานที่ในการทดสอบให้เหมือนกันได้ทุกกลุ่ม

คำจำกัดความในการวิจัย

๑. ทัศนคติต่อพลศึกษา หมายถึง สภาพจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด หรือความเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด พฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาที่นักเรียนมี

ประสบการณ์มาแล้ว ซึ่งอาจจะมีลักษณะในทางบวก (Positive) เช่น ความชอบ ความนิยม ความศรัทธา ความสนใจ หรือลักษณะในทางลบ (Negative) เช่น ความไม่ชอบ ไม่นิยม ไม่ศรัทธา ไม่สนใจ หรือความรู้สึกเฉย ๆ ไม่กึ่งกับนิยมชมชอบหรือเกลียดชัง ซึ่งเรียกว่า หักศนคติแบบกลาง

๒. ทักษะทางกีฬา หมายถึง การที่นักเรียนมีความสามารถในทักษะทางกีฬาต่างๆ ทั่ว ๆ ไป และสามารถนำทักษะที่มีเหล่านั้นเข้าร่วมเล่นกีฬาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยไม่จำกัดเฉพาะกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น

๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยวิชาพลศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๔ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผ่านการเรียนวิชา พ. ๓๐๕ ข, พ. ๓๐๕ ค, พ. ๓๐๖ ข, พ. ๓๐๖ ค. ของภาคต้นและภาคปลาย

๔. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว และขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ (ม.๔) ของภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๒๔ ของโรงเรียนที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง ๒๐ โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือวัดทัศนคติต่อพลศึกษา ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
๒. เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
๓. เป็นแนวทางให้ผู้สนใจ ได้ทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป